

EL REpte DE L'EXCEL·LÈNCIA AL SISTEMA UNIVERSITARI I CIENTÍFIC CATALÀ

Josep M. Vilalta

Secretari executiu de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP)

Els Països Baixos del sud d'Europa

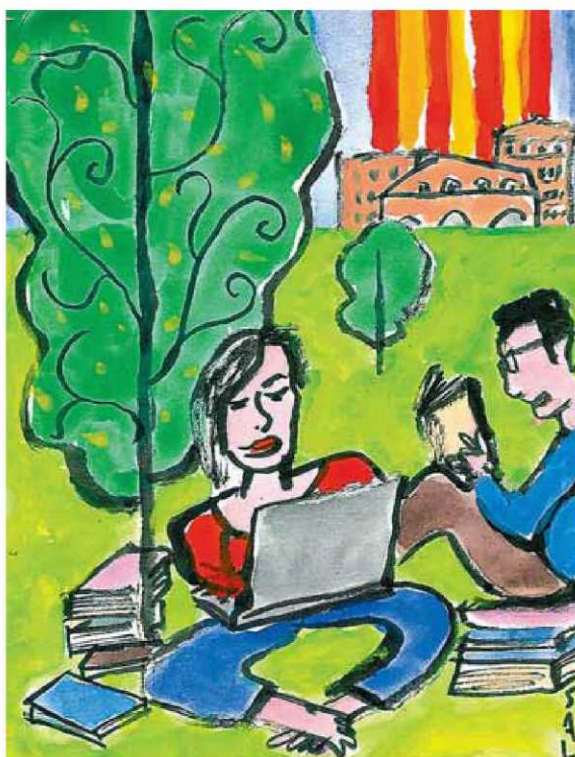
He tingut un somni. Imaginava que Catalunya es convertia en els Països Baixos del sud d'Europa. Gràcies a la tenacitat i als esforços de molts, el sistema universitari i científic català se situava en una posició similar a l'holandès en qualitat acadèmica, capacitats de formació, recerca científica i imbricació amb la societat.

ELS PAÏSOS BAIXOS DISPOSEN d'un sistema d'universitats i de centres de recerca molt sòlid. Sens dubte un bon referent a escala europea i internacional. Les universitats holandeses tenen un paper rellevant a l'hora de sustentar una societat democràtica avançada i una economia competitiva. No en va són el 6è país més desenvolupat del món, d'acord amb l'índex de desenvolupament humà, i actualment tenen la taxa d'atur més baixa de la Unió Europea. Pel que fa al coneixement, són el 3r país del món en impacte de citacions en revistes científiques, el 4t país en publicacions acadèmiques per càpita (el 45% en col·laboracions internacionals), i el 7è en nombre de sol·licituds de patents. Els programes de formació universitària són sòlids, amb un enfocament innovador en la capacitat d'aprenentatge dels estudiants; més d'un 15% dels estudiants són de països estrangers. Finalment, 11 de les 13 universitats de recerca se situen entre les 200 millors del món (THE).

LA QÜESTIÓ RELLEVANT, més enllà dels somnis i els desitjos, és si a

Catalunya estem capacitats per situar-nos com un sistema universitari i científic de primer ordre a Europa, i emular per exemple els Països Baixos. En aquesta línia, en els darrers anys des de l'Associació Catalana d'Universitats Públiques impulsam amb valentia i il·lusió un sistema universitari de referència al sud d'Europa, reconegut internacionalment per la seva qualitat, capacitat innovadora i responsabilitat social. Un sistema universitari amb perfils singulars i complementaris de les universitats que el conformen, sota el projecte comú que anomenem Universitat de Catalunya. En aquesta línia, s'ha presentat fa pocs dies el pla de projecció internacional de les universitats públiques catalanes 2010-2015, un document ambicions i inèdit a l'Estat i a bona part d'Europa. Els eixos principals del pla (que es concreten en 26 accions específiques) són la projecció i el reconeixement internacionals, la formació en capacitats internacionals, potenciar la recerca i la captació de talent, projectar la cultura catalana i Catalunya arreu del món, fomentar la cooperació universitària amb països en vies de desenvolupament i consolidar la col·laboració interuniversitària per millorar cada universitat i el conjunt del sistema.

EL FET ÉS QUE LES NOSTRES universitats, juntament amb el teixit de centres de recerca, són ja avui dia capdavanteres a Espanya. El

SALVADOR ANTON

Malgrat les deficiències que tenim, podem disposar en pocs anys d'un sistema universitari i científic de primera, al servei del progrés de la societat catalana i obert al món

sistema universitari català és el que més estudiants de postgrau i de doctorat atrau d'altres indrets. Pel que fa a la captació de fons europeus per a la recerca (6è PM), de les deu primeres universitats de l'Estat, la meitat són catalanes; i de les beques atorgades per l'European Research Council a joves investigadors aquest darrer any, més del 60% de les destinades a l'Estat han anat a universitats i centres catalans. La producció científica catalana ha crescut prop d'un 70% entre 1996 i 2006, sobrepasa la quarta part de la producció total de l'Estat, i posa de relleu l'eficiència en l'ús dels recursos públics aportats a les universitats i a la recerca.

EL SOMNI, DONCS, es pot fer realitat. Malgrat les deficiències que també tenim, podem disposar en pocs anys d'un sistema universitari i científic de primera, al servei del progrés de la societat catalana i obert i projectat al món. Ens cal més suport de les administracions públiques, reforçar l'autonomia universitària i l'obligació de retre comptes i resultats, un millor finançament (els Països Baixos destinen aproximadament l'1,3% del PIB a educació superior i l'1,78% a recerca; Catalunya, l'1% a universitats i l'1,43% a recerca) i instruments per a la cooperació interuniversitària. Les universitats estem disposades a assumir el repte i tenim un projecte per ser els Països Baixos del sud d'Europa.